

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Sicut.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

videre est apud *Felin. hic. n. 19. Gail. n. 13. Euerhard. n. 39.* Item ad omnes personas quæ de industria ac per fraudem scripturas occultè confici curarunt, vel postea occultarunt, uti docet *Euerhardus n. 38.* Alterum, id esse priuilegium fisci ac Reipublicæ, quòd Reum conuentum in causis ciuilibus (non criminalibus) cogere possit ad edenda instrumenta, quibus intentio agentis fundari queat. *l. 2. §. Diuus Hadrianus. ff. de edendo,* idque priuilegium multi extendunt ad Ecclesiasticam causam matrimonij, dotis, aliisque fauorabiles, uti videre est apud *Decim. hic n. 13. Panorm. n. 19.* quod tamen non arbitror receptum, nisi quòd propter fauorem causæ facilius iudex editionem instrumenti decernere possit, quando aliter res probari nequit.

CAPITVLVM II.

Sicut.

PARAPHRASIS.

Quodam in loco consuetudo erat, ut posteaquam Actor intentionem suam plenè probauit, iuramentum ei deferretur, si autem recusaret, probationum fides eo ipso infirmaretur. Sed Alexander III. consuetudinem hanc reprobat, propterea, quòd ad iuramentum recurri non debeat nisi in probationis defectum ac supplementum.

S V M M A R I V M.

1. *Actoris iuramentum, post plenè probatam intentionem suam superfluum est, & consequenter nulla consuetudine introduci potest.*

2. *Notandum Vnicum. Consuetudo quæuis diuturna non præualet contra legem, nisi sit rationalis. c. vlt. de Consuetud. Talis erat ista consuetudo, quandoquidem iuramentum irrationabile censetur, si fiat absque necessitatis ratione. c. Et Christus. 28. De iurciurando. Nulla autem est necessitas, sed prorsus superfluum, ut Actor post-*

quam intentionem plenè probauit, v. g. per duos legitimos testes, iuramentum præstare cogatur, ergo talis consuetudo reprobari debet. Accedit quòd Actor jam ante super totâ causâ iurauerit de calumnia, ideò superuacaneum est iterum jurare, nulla nouâ jurandi causa emergente. Vti *gl. hic* monet, *verb. Consuetudinem.*

CAPITVLVM III.

Ex literis.

PARAPHRASIS.

Episcopus, vel secundum aliam lectionem, Decanus quidam & Archidiaconus inter se contendebant super finibus suarum præbendarum; nam Decanus querebatur Archidiaconum terminos suos transgressum esse, & partem fundi spectantis ad præbendam Decani occupasse; sed Archidiaconus contradicebat, se eam partem quadraginta annis possedisse; id verò negauit Decanus, imò se tanti temporis possessionem quietam habuisse asseuerauit. Super hac controuersia querebatur ex Pontifice, utri probatio incumbere debeat, petitori ne, an possessori? *℞. Lucius III. Iudicium finium regundorum,* talis esse naturæ, ut in eo, utraque persona vices duorum habeat, videlicet Actoris & Rei, ita ut ex utraque parte testes adduci possint, eorumque testimonia iudex ad fidem faciendam admittere debeat, qui verisimiliora dixerint; quòd si vtriusque partis testes æquales videantur, tunc possessoris causa præualere debet, quia iura promptiora sunt ad absoluendum, quàm ad condemnandum, præterquam in causa, quæ agit de libertate hominis, tunc enim si vtriusque partis testes æquales fuerint, pro libertate pronuntiabitur. Nam etiam possessori quandoq; probationem faciendam esse, vel inde manifestè constat, quòd iure cautum sit, ut quis præscriptionem temporis longissimi obijcit,

f f

eam